

Lisätietoja

Pasi Kallio
Ympäristöjuristi
Suomen luonnonsuojeluliitto

pasi.kallio@sll.fi
p. 040 6719555

Selitysanimaatioita maakuntauudistuksesta ja lisää Luonnonsuojeluliiton kantoja osoitteessa: sll.fi/maakuntauudistus

MAAKUNTAUUDISTUS & LUONTO

Maakuntauudistus heikentää ympäristöhallintoa ja yleisen edun valvontaa

Maakuntauudistuksen myötä hallitus on heikentämässä yleisen edun valvontaa ympäristöasioissa ja poistamassa valtiolta kaavoituksen yleisen laillisuusvalvonnan. Suomen luonnonsuojeluliitto pitää lakiehdotusta vakavasti puutteellisena ja perustuslain vastaisena.

"Valitusoikeus on demokraattisen yhteiskunnan päätöksenteon perusjuttu."

– Pasi Kallio, Luonnonsuojeluliiton ympäristöjuristi

Yleisen edun valvonta

Valtion ympäristötehtäviä yhdistetään ja siirretään uuteen valtion lupa- ja valvontavirasto Luovaan sekä maakuntiin. Luovan perustaminen sinänsä on kannatettavaa. Se edistää lupa- ja valvonta-asoiden käsittelyn yhtenäisyyttä, yhdenvertaisuutta sekä ennakoitavuutta. Mutta nykymuodossa siihen sisältyy merkittäviä puutteita, eikä ehdotusta voi hyväksyä.

Ympäristön kannalta pahinta on, että muutos heikentäisi **yleisen ympäristöedun valvontaa**

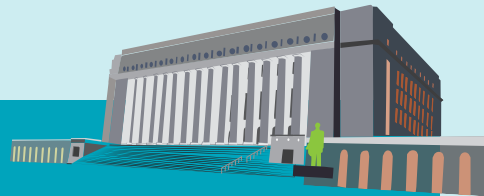
- poistamalla viranomaisen valitusoikeuden Luovan omista päätöksistä
- poistamalla valtiolta kaavoituksen laillisuusvalvonnan
- siirtämällä valtion tehtäviä käytännössä kansalaisten ja ympäristöjärjestöjen vastuulle.

Suomen luonnonsuojeluliitto katsoo, ettei valtion ydintehtäviin kuuluvaa ja perustuslaissa turvattua yleisen edun valvontaa ja laillisuusvalvontaa voi oikeusvaltiossa siirtää kansalaisten ja järjestöjen vastuulle.

Myös esimerkiksi KHO ja monet ympäristö- ja valtiosääntöoikeuden asiantuntijat ovat olleet hyvin kriittisiä. Esimerkiksi perustuslakiasiantuntija, professori **Tuomas Ojanen** on pitänyt esitystä perustuslain vastaisena.

Ympäristöasioissa viranomaisten tehtävä on varmistaa, että erilaiset ja joskus ristiriitaisetkin yhteiskunnalliset intressit tulevat päätöksenteossa otetuksi tasapuolisesti huomioon.

Kyse on kaikille yhteisistä eduista, joille ei ole aina puolestapuhujaa. Valitusoikeus turvaa osaltaan tämän tavoitteen toteutumista.

Kaavoituksen laillisuuden valvonta

Mikäli **kaavoituksen laillisuusvalvonta** poistuu ehdotetulla tavalla, seuraukset voivat olla vakavia. Esimerkiksi kaavoituksen asiantuntijan, professori **Eija Mäkisen** mukaan valtiolla ei olisi mahdollisuutta kunnolla toteuttaa sille perustuslaissa ja laissa asetettua veloitetta huolehtia lainalaisuuden ja perus- ja ihmisoikeuksien toteuttamisesta.

Luonnonsuojeluliitto vaatii, että Luovaan palautetaan aiemmin sinne ehdotettu toimintayksikkö, jonka

tehtävänä on valvoa sekä kaavoituksen lainmukaisuutta että ympäristölupien osalta yleistä etua. Se on oikeudellinen vähimmäisvaatimus.

Tilanteessa, jossa ympäristöhallinnon rakenne ja viranomaisten toimivalta-suhteet muuttuvat merkittävästi, on välttämätöntä huolehtia yleisen edun ja laillisuusvalvonnan pysyvyydestä. Muu olisi vastuutonta.

